

Handläggare
Kajsa Pärke
Telefon: 0850821083

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2021-06-17

Ändrade detaljplaner för Mässtunneln

Svar till stadsbyggnadskontoret

Förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till stadsbyggnadskontoret som svar på remissen.

Sammanfattning

Stockholm Vatten och Avfall planerar att bygga en ny avloppsledning mellan Älvsjö och Liljeholmen, benämnd Mässtunneln. Planförslaget gäller tillägg i befintliga detaljplaner för att möjliggöra ledningsrätt på kvartersmark. En servicetunnel kommer att mynna ut i kanten av Solbergaskogen, mot Kontrollvägen.

Förvaltningen saknar en beskrivning av varför befintlig tunnelmynning på platsen inte kan användas. Förvaltningen efterlyser utförligare beskrivningar av både de negativa konsekvenserna som uppstår under den långa byggtiden, och hur de ska hanteras, samt de positiva effekterna som ledningen ska medföra. En tydligare kommunikation till berörda boende behövs också.

Bakgrund

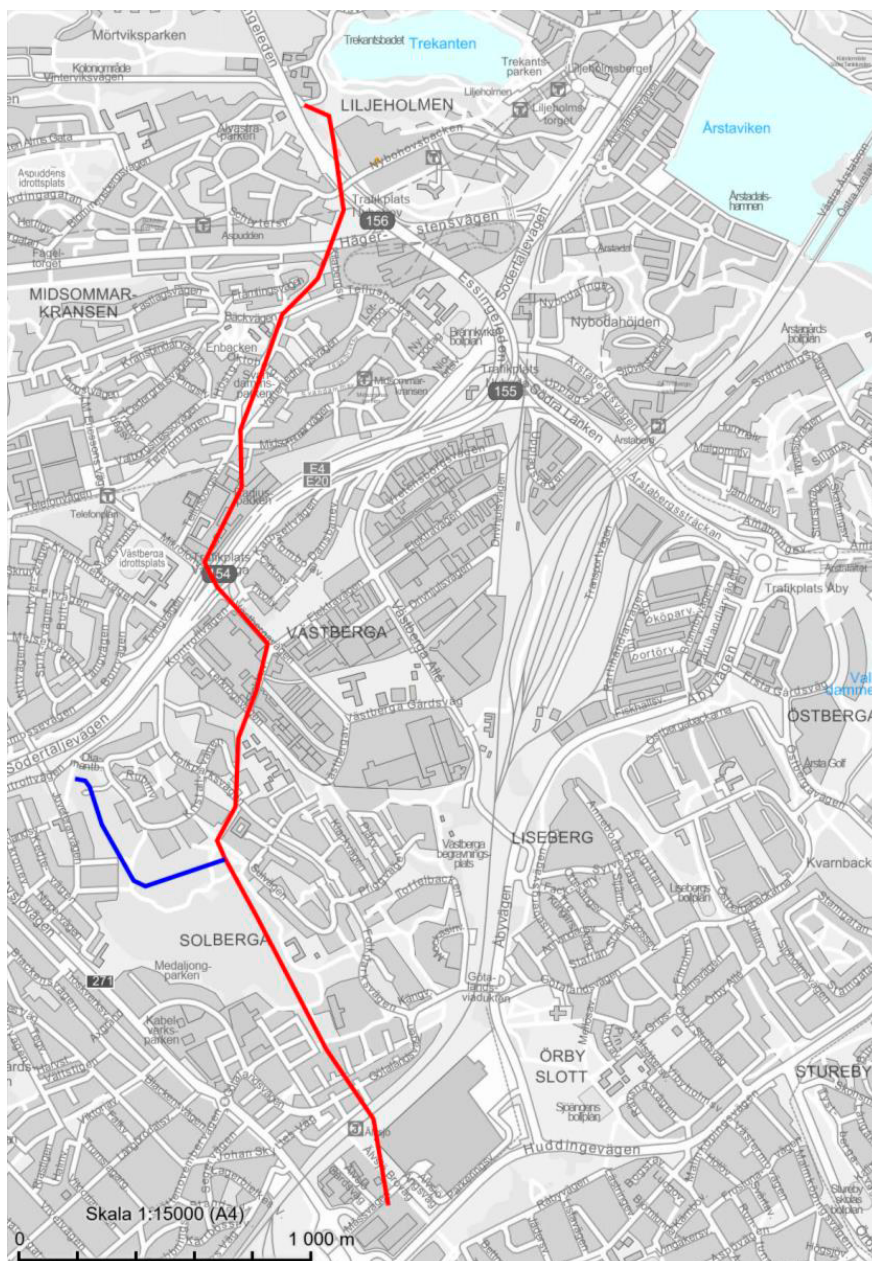
Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) planerar att bygga en ny avloppsledning i form av en tunnel mellan Älvsjö och Liljeholmen, benämnd Mässtunneln. Stadsbyggnadskontoret har tagit fram förslag till ändring av befintliga detaljplaner för att möjliggöra tunneln. Samrådtiden pågår till den 21 juni 2021.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för samhällsplanering och intern service. De fackliga organisationerna informeras vid samverkansgrupp den 1 juni 2021.

Ärendet

Mässtunneln blir en ny spillvattenledning mellan Älvsjö och Liljeholmen. Den nya ledningen gör det möjligt att brädda spill- och dagvatten från befintligt nät till denna ledning, där det sedan leds till Henriksdals reningsverk. Idag görs istället bräddningar av orenat vatten till Mälaren, när befintliga ledningars kapacitet inte räcker till. Den nya ledningen är alltså viktig för att minska utsläpp av orenat vatten i Mälaren och förbättra vattenkvaliteten där.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning
Avdelningen för samhällsplanering och intern
service

Telefonvägen 30, plan 9
Box 490
129 04 Hägersten
Växel 08-508 22 000
Fax 08-508 220 99
hagersten-alsvjo@stockholm.se
stockholm.se

Mässtunnelns ungefärliga sträckning (röd linje) och arbets- och servicetunneln (blå linje).

Mässtunneln kommer också att bygga bort sex kända hydrauliska flaskhalsar i befintligt ledningsnät, vilket kommer att minska problemen med översvämningar i källare vid kraftiga regn. Ytterligare ett syfte med den nya ledningen är att öka spillvattenkapaciteten i Älvsjö-Örbyområdet, vilket är en förutsättning för en framtida utbyggnad av området. Idag är totalt 55.000 personer anslutna till det spillvattensystem som ska anslutas till Mässtunneln.

Mässtunneln blir fyra kilometer lång och kommer att ligga på 50-80 meters djup. När Mässtunneln är färdigbyggd och driftsatt kommer endast servicetunnelns mynning samt tre utrymningsschakt att vara synliga ovan mark.

Mynningen för arbets- och servicetunneln kommer att ligga i kanten av Solbergaskogen mot Kontrollvägen. Vid Västbergamotet planeras ett utrymningsschakt.

Stadsbyggnadskontorets förslag innehåller tillägg till 24 befintliga detaljplaner för att ge SVOA ledningsrätt på kvartersmark. På allmän platsmark behöver inte planändringar göras för ledningsrätt. Utöver det finns ett tillägg till detaljplanen på allmän platsmark där en ny tunnelmynning placeras.

Remissen från stadsbyggnadskontoret gäller inte miljötillstånd för påverkan på grundvattnet, samt miljöstörningar under byggtiden. Tillstånd för anläggning och drift av Mässtunneln söker SVOA hos mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Arbetet beräknas påbörjas 2023 och pågå i ca fem år.

I samband med tillståndsansökan gjordes en naturvärdesinventering. Platsen för tunnelmynningen i kanten av Solbergaskogen ligger i en slänt med löv- och barrträd. Området bedöms ha visst naturvärde. Servicetunneln vid Solbergaskogen kommer under byggtiden att användas som arbetstunnel för uttransport av bergmassor. Transportvägen planeras bli via Kontrollvägen till E4/E20. Tillstånd för transportvägen hanteras inte i detaljplanen utan i SVOAs tillståndsansökan, samt i avtal med Stockholms stad.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning
Avdelningen för samhällsplanering och intern service

Telefonvägen 30, plan 9
Box 490
129 04 Hägersten
Växel 08-508 22 000
Fax 08-508 220 99
hagersten-alsvjo@stockholm.se
stockholm.se

När tunneln är färdigbyggd kommer den endast användas ett par gånger per år. Konstruktionen kring tunnelmynningen utförs i betong. Ovanpå konstruktionen anläggs naturplantering och ett fallskyddsstängsel. De negativa konsekvenserna för naturmiljön bedöms som små eftersom naturvärdena är förhållandevis låga och befintliga spridningssamband bedöms kunna kvarstå.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till de miljöförbättringar som den nya avloppstunneln kommer att leda till, främst genom att bräddningar av orenat avloppsvatten till Mälaren upphör. Även den minskade risken för översvämningar i källare är positivt, då dessa problem annars kan förväntas öka med fler skyfall till följd av klimatförändringarna.

Det som orsakar negativ miljöpåverkan i projektet är främst den nya tunnelmynningen i kanten av Solbergaskogen. Det framgår inte i planbeskrivningen varför den befintliga tunnelmynningen på denna plats, som anlagts av Ellevio, inte kan användas. Vid en fråga ställd direkt till Stockholm Vatten och Avfall blir svaret att det i den befintliga tunneln finns installationer som gör att den blir för trång och därmed inte går att använda som arbetstunnel. Det skulle vara bra om detta framgår i planbeskrivningen, tillsammans med en något mer uttömmande förklaring till varför den befintliga tunneln inte kan anpassas. En ny tunnelmynning innebär ett stort ingrepp i det känsliga naturområde som Solbergaskogen sammantaget utgör, och borde undvikas.

Den långa byggtiden och de omfattande transportererna från tunnelmynningen vid Solbergaskogen kommer även att innebära avsevärd negativ miljöpåverkan för både natur och boende i området. Som påpekas i planbeskrivningen är det inte en fråga som regleras i detaljplanen, utan i SVOAs tillståndsansökan enligt miljöbalken. Samtidigt skulle det vara bra att även i planbeskrivningen få en bild av hur dessa frågor ska hanteras. Vidare skulle det vara bra att få en tydligare bild av de positiva effekter som Mästartunneln ska leda till och som ska uppväga de negativa konsekvenserna. Till exempel vilka områden som idag har problem med källaröversvämningar och där situationen kommer att förbättras. Samt hur ofta och i vilka mängder som orenat avloppsvatten idag bräddas till Mälaren.

Avslutningsvis är det viktigt att kommunicera tydligt till medborgarna, i det här fallet framför allt boende i Solberga, vilka fördelar och nackdelar som projektet kommer att medföra.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till stadsbyggnadskontoret som svar på remissen

Gunilla Davidsson
stadsdelsdirektör

Linda Palo
avdelningschef

Bilagor

Remissunderlag detaljplan Mässtunneln

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning

Avdelningen för samhällsplanering och intern
service

Telefonvägen 30, plan 9
Box 490
129 04 Hägersten
Växel 08-508 22 000
Fax 08-508 220 99
hagersten-alsvjo@stockholm.se
stockholm.se

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, stadsdelsdirektör	2021-05-31
Linda Palo, avdelningschef	2021-05-31